

יחד ננצח!

ערך הרעות בחג הסוכות

גורם מעביר: מפקד **אוכלוסיית יעד:** כלל צה"ל **משך:** 30 דקות

מטרת העל:

חיזוק ערך הרעות ביחידה וההבנה כי הגיוון האנושי תורם לחוסן היחידה ולהצלחה המשותפת.

מטרות ביניים:

1. החייל יסביר את ארבעת המינים כמשל לשונות שבין האנשים בעם – המתאגדים יחד.
2. החייל יברר את משמעות השונות שבין החיילים ותרומתה לתפקוד היחידה.

רקע למפקד:

לפניך מערך שיעור העוסק בערך הרעות ובמשמעותה של הלכידות היחידתית על בסיס הערכים העולים מחג הסוכות בכלל ובפרט בארבעת המינים – אתרוג, לולב, הדס וערבה.

חג הסוכות חל ב-ט"ו בתשרי ונמשך שבעה ימים. סוכות הוא אחד משלושת הרגלים (פסח, שבועות וסוכות), בהם היו עולים יהודים מרחבי הארץ והתפוצות אל בית המקדש שבירושלים.

כמו רבים מחגי ישראל, מהותו של החג היא כפולה: ראשית, הוא מאזכר אירוע היסטורי – הנדידה במדבר לאחר יציאת עם ישראל ממצרים, תוך כדי מגורים ארעיים ללא קורת גג קבועה. שנית, הוא חלק מן המעגל החקלאי בארץ ישראל ומכונה "חג האסיף", שכן בזמן החג מסתיים איסוף הפירות והתבואה של העונה החקלאית.

משמעות החג באה לידי ביטוי בבנייתה של הסוכה ובחיוב ההלכתי של האדם לצאת מביתו ולעבור להתגורר בסוכת ארעי הנמצאת תחת כיפת השמים. אחת המצוות המרכזיות בחג היא לקיחת ארבעת המינים (אתרוג, לולב, הדס, ערבה) בכל יום מימי החג. המדרש מלמד כי כל אחד מהמינים הללו מייצג אדם אחר, אישיות שונה, וכי אנו אוגדים את כולם יחד כדי ללמד על האחדות הפנימית בעם ישראל.

מהלך הפעילות:

חלק א' – אחדות ללא אחידות – 15 דק'

חלק ב' – יחד ננצח! – 10 דק'

חלק ג' – סיכום מפקד – 5 דק'

חלק א': אחדות ללא אחדות

למפקד: לפניך מדרש העוסק בארבעת המינים כמבטאים את סוגי האנשים השונים הקיימים בעם ישראל. בקש מאחד החיילים לקרוא את המדרש ושאל לאחר מכן את השאלות לדיון המופיעות מטה.

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל ושמחתם לפני ה' א-לוהים שבעת ימים".
"פרי עץ הדר" - אלו ישראל. מה אתרוג יש בו טעם ויש בו ריח, כך ישראל; יש בהם בני אדם שיש בהם תורה ויש בהם מעשים טובים.
"כפות תמרים" - אלו ישראל. מה התמרה הזו יש בה טעם ואין בה ריח, כך הם ישראל; יש בהם תורה ואין בהם מעשים טובים.
"וענף עץ עבות" - אלו ישראל. מה הדס יש בו ריח ואין בו טעם, כך ישראל; יש בהם בני אדם שיש בהם מעשים טובים ואין בהם תורה.
"וערבי נחל" - אלו ישראל. מה ערבה זו אין בה טעם ואין בה ריח, כך ישראל; יש בהם בני אדם שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים.
ומה הקדוש ברוך הוא עושה להם - לאבדן אי אפשר!
אלא אמר הקדוש ברוך הוא: **יקושרו כולם לאגודה אחת והם מכפרין אלו על אלו.**
(ויקרא רבה ל', י"א)

הסבר:

חז"ל מסבירים שה'טעם' מייצג את לימודי הרוח והערכים של העם, ו"הריח" מייצג את העשייה החיובית והמוסרית.
יש אנשים בעלי טעם וריח ('אתרוג') - אנשי רוח ואנשי עשייה, ויש כאלו ('ערבה') שאינם אנשי רוח או אנשי עשייה. ישנם גם אנשים שהם רק אנשי רוח ('הדס') או רק אנשי מעשה ('לולב'). המנהג לאגוד את כולם יחד נועד להזכיר ולהדגיש לנו שכל אחד מביא את המיוחד הקיים בו והחסר בחבירו וכך אנו יכולים להגיע לאיזון ולהצלחה.

שאלות לשיחה ודיון:

- לפי המדרש, מה משמעות המנהג לאגוד את ארבעת המינים יחד?
- כיצד לדעתכם ההבדלים שבינינו יכולים לסייע לנו במשימתנו המשותפת ביחידה?

חלק ב': יחד ננצח!

התחילו עם משימה: ערוך סבב בין החיילים, במהלכו בקש מכל אחד מהחיילים לומר על הבדל אחד בינו לבין זה שיושב לימינו ולאחר מכן להסביר מה הוא יכול לקבל וללמוד מההבדל הזה ביניהם, כך שיתרום לו ביחידה.

קראו את הטקסט הבא:

מצורפים דבריו של יגאל אלון:

"...כל צבא מורכב מהמוני יחידים. כל אדם ניחן באופיו שלו, בכישרונות, בסגולות ובהרגלים המיוחדים לו. כל אדם יש לו, כמובן, גם חולשות משלו, המיוחדות לו. אף כי ישנם סימני הכר משותפים לקבוצות אנשים החיים בהווה משותפת או פועלים יחד בכוחו של אינטרס משותף, הרי אין בהם כדי לטשטש את סגולות הפרט. **שאיפה מוגזמת להאחדת היחידה גורמת לקיפוח כישרונות ולאבדן תרומות אישיות, סגוליות, העשויות, אם תבואנה לכלל ביטוי, להעלות את כושרה החברתי והמבצעי של היחידה כולה.**" (יגאל אלון, מסך של חול, עמ' 264)

או במילים של הרמטכ"ל רא"ל אביב כוכבי¹:

הרעיון המונח ביסוד שיתוף הפעולה הוא פשוט: **המשימה גדולה מכדי שהפרט, קבוצה אחת, דיסציפלינה אחת או זרוע אחת תתמודד עימה. לכך נדרש שילוב כוחות.** העיקרון היה נכון בציד ממותה לפני אלפי שנים, ונכון כיום בייצור עפרונות, מכונות, מחשבים או מבצעים צבאיים.

שאלות לדיון ושיחה:

- כיצד אתם מבינים את דבריו של יגאל אלון ש"שאיפה מוגזמת להאחדת היחידה גורמת לקיפוח כישרונות ולאבדן תרומות אישיות"?
- אילו מרכיבים עלולים להיאבד ליחידה אם כולנו נהיה אותו הדבר?
- איך היחסים עם האחר והשונה עוזרים לאדם בפיתוח אישיותו?
- כיצד לדעתכם השונות ביחידתנו תורמת לחיי החברה ולמקצועיות ביחידה?

חלק ג': דגשים לסיכום מפקד

- **עמדנו על משמעותם של ארבעת המינים כביטוי לעם ישראל המתאחדים** - כל אחד עם מאפייניו ואישיותו, סביב מטרה משותפת ומסייעים זה לזה.
- **ראינו כי אפשר להיות במצב של אחדות, גם ללא אחדות זהות מוחלטת בין החיילים** - השונות בין כל אחד ואחד מאיתנו מוסיפה לחיי החברה ולמקצועיות ביחידה וכיצד כל אחד מביא איתו ליחידה דברים שאין באחר - המיוחדים רק לו.
- **כאן מקומך, המפקד, להביא את ה"אני מאמין" האישי-פיקודי שלך** בנושא המערך ולקשרו אליך, ליחידה.

¹ מצפן הרמטכ"ל מספר 15 - "לצוד ממותה" - משיתוף פעולה לפעולה משותפת